

EFFECTENANALYSE SOORTENBESCHERMING

DEELLOCATIE C, LANDGOED STEENENBURG

TE NIEUWKUIJK

Ecologie

Rapportage Effectenanalyse soortenbescherming

Deellocatie C, Landgoed Steenenburg te Nieuwkuijk

Opdrachtgever	Gemeente Heusden Postbus 41 5250 AA Vlijmen
Rapportnummer	9408.004
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	3 oktober 2019
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 0485 - 581818 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	N. Janssen, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	ir. D. Sanders
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	6
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
	4.1 Kleine marterachtigen.....	7
	4.2 Vleermuizen.....	7
	4.3 Huismus.....	7
	4.4 Gierzwaluw	8
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	9
	5.1 Marterachtigen.....	9
	5.2 Overige zoogdieren	9
	5.3 Vleermuizen.....	9
	5.4 Huismus.....	10
	5.5 Gierzwaluw	10
	5.6 Overige broedvogels	10
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	11
	6.1 Vleermuizen.....	11
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	12

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Gemeente Heusden opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek op Landgoed Steenenburg te Nieuwkuijk. Onderhavige rapportage bevat de resultaten van de aanvullende ecologische onderzoeken die op deellocatie C hebben plaatsgevonden.

Het onderzoek op deellocatie C is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en de voorgenomen sloop van het pand aan de Vimmerik 33 te Nieuwkuijk.

De aanvullende ecologische onderzoeken zijn uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna opgesteld door Econsultancy in 2019 (rapport 8819.001 d.d. 30 januari 2019) en de uitgevoerde inventarisatie op beschermde natuurwaarden door Wageningen Universiteit (Ottburg *et al.* 2018). In aanvulling op dit rapport zijn er nog memo's opgesteld (Ottburg & Lammertsma, 2018; Ottburg en Lammertsma, 2019). Van een nabijgelegen gebied is daarnaast een onderzoek naar vleermuizen en vissen uitgevoerd (Hout, 2009). Uit deze rapporten blijkt dat er nadere bepaling van de effecten ten aanzien van de Wet natuurbescherming en het Natuur Netwerk Brabant noodzakelijk is.

Onderhavige rapportage zal ingaan op het onderdeel soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming voor deellocatie C. De rapportage voor wat betreft soortbescherming van deellocatie A (rapport 9408.001, d.d. 2 juli 2019) is reeds opgeleverd. Ten tijde van het schrijven van deze rapportage is de rapportage van deellocatie B nog onder revisie (rapport 9408.003 versie D1, d.d. 12 september 2019).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie betreft Landgoed Steenenburg (± 46 ha), het voormalige pretpark Land van Ooit en aangrenzende agrarische percelen. Het landgoed bestaat uit bos, grasland en akkers. Daarnaast is er bebouwing in de vorm van Kasteel d'Oultremont en twee woningen binnen het plangebied aanwezig. De onderzoekslocatie is opgesplitst in drie deellocaties; deellocaties A t/m C. De aanvullende onderzoeken op deze drie deellocaties worden deels separaat uitgevoerd. Van de drie deellocaties worden aparte rapportages opgeleverd.

Deze rapportage beschrijft de onderzoeken uitgevoerd in deellocatie C van de onderzoekslocatie, de rapportages van deellocatie A en B zijn reeds opgeleverd. Deellocatie C (± 5300 m²) is gelegen aan de oostkant van Landgoed Steenenburg (zie figuur 1), in Nieuwkuijk. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 45W (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van deellocatie C, X = 140.130, Y = 411.943.

Deellocatie C is bebouwd met een woning en enkele schuren. De woning is opgetrokken uit baksteen en heeft een dakpannen dak. De schuren zijn deels opgetrokken uit steen en deels opgetrokken uit metalen platen. Een deel van de schuren heeft een asbest dak. Rondom de woning bevindt zich op de onderzoekslocatie een tuin met beplanting, een kleine vijver en hopen met takken, balken en stenen (figuur 2 t/m 7).

Figuur 1. Luchtfoto onderzoekslocatie (deellocatie C) en directe omgeving.

Figuur 2. Voorzijde woonhuis.

Figuur 3. Westzijde woonhuis en aangrenzende schuur.

Figuur 4. Meest zuidelijke schuur.

Figuur 5. Meest zuidelijke schuur met daarachter takkenhopen en balken.

Figuur 6. Vijver in de tuin van de onderzoekslocatie.

Figuur 7. Sloot aan de oostzijde van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens het bestaande pand met schuren op termijn te gaan slopen en op deze locatie een gedeelte van de High Tech Campus te realiseren.

Figuur 8. Voorgenomen ontwikkeling landgoed Steenburg met rechtsboven deellocatie C (Bron: Wissing Stedenbouw d.d. 7 maart 2019).

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Op deellocatie C is door Econsultancy in 2019 een quickscan flora en fauna uitgevoerd (rapport 8819.001 d.d. 30 januari 2019). Daarnaast is op het gehele Landgoed Steenenburg door Wageningen Universiteit een inventarisatie gedaan van de aanwezige beschermde natuurwaarden (Ottburg *et al.*, 2018). In aanvulling op dit rapport zijn er nog memo's opgesteld (Ottburg & Lammertsma, 2018; Ottburg en Lammertsma, 2019). Van een nabijgelegen gebied is daarnaast een onderzoek naar vleermuizen en vissen uitgevoerd (Hout, 2009). Uit de resultaten van de reeds uitgevoerde aanvullende onderzoeken in 2017 en 2018 bleek dat voor een aantal soortgroepen meer informatie benodigd is.

Aanvullend op de resultaten van het nader onderzoek door Ottburg *et al.*, 2018 is onderzoek naar kleine marterachtigen, huismussen en gierzwaluwen benodigd. Door Ottburg *et al.*, 2018 is reeds vleermuizenonderzoek uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek zijn op deellocatie C enkel ochtendrondes uitgevoerd in het voorjaar en de zomer. Avondrondes en najaarsrondes naar paarverblijfplaatsen zijn door Ottburg *et al.*, 2018 niet uitgevoerd, waardoor deze rondes aanvullend uitgevoerd dienen te worden conform het vleermuizenprotocol (versie maart 2017).

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.1 Kleine marterachtigen

Om te bepalen of de hermelijn, bunzing en/of wezel gebruik maken van de onderzoekslocatie is conform de handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming (Bouwens, 2017) in de periode april tot en met mei 7 weken onderzoek uitgevoerd (tabel I). Hiervoor is één wildcamera in combinatie met jiggler voor de bunzing ingezet en één mostelaval voor de hermelijn en wezel. Deze zijn aan de zuidwestkant van deellocatie C rond de hopen met takken, balken en stenen geplaatst. Bij het plaatsen van de vallen is gelet op de geschiktheid van de locatie voor de mogelijk aanwezige marters. Om de twee weken zijn de cameravallen gecontroleerd waarbij de sd-kaartjes en batterijen zijn vervangen. Na zeven weken zijn de camera's verplaatst om van de gehele locatie een goed beeld te krijgen van de aanwezigheid van deze diersoorten. De cameravallen worden daarnaast ook gebruikt om de aan of afwezigheid van de steenmarter vast te stellen.

4.2 Vleermuizen

Door Ottburg *et al.*, 2018 is reeds in 2017 onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. Het ging hierbij om 3 ochtendrondes op 27 mei, 18 juni en 18 juli. Aanvullend op dit onderzoek werden 2 avondrondes in de zomer- en kraamperiode en 2 avondrondes in de paarperiode uitgevoerd (tabel I). Hierdoor voldoet de inventarisatiemethode aan het protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats en paarverblijf/baltsplaats voor de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken was onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functie noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Het totale aantal voorgestelde veldbezoeken werd vastgesteld op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van één waarnemer per veldronde. Met vier bezoeken (aanvullend op het onderzoek uitgevoerd door Otturg *et al.*, 2018) omtrent deze soortgroep is voldoende zekerheid verkregen over de functie van de onderzoekslocatie.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson M500). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 14 °C. De windsnelheid lag beneden de 5 Bft. en er was geen sprake van neerslag.

Tijdens de vleermuisrondes is daarnaast gelet op de aanwezigheid van de steenmarter.

4.3 Huismus

Voor het onderzoek naar huismus zijn in de periode 1 april tot half mei twee veldbezoeken uitgevoerd, gedurende de ochtend. De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de huismus (BIJ12, versie juli 2017). Tijdens de veldbezoeken is gezocht naar roepende

huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Bij het aantreffen van roepende mannetjes mag worden aangenomen dat zich onder het betreffende dak één of meerdere nesten bevinden. Tevens is gedurende de rondes in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen.

Tijdens de veldbezoeken voor huismus waren de weersomstandigheden gunstig. Het was zonnig, windstil en minsten 16 °C.

4.4 Gierzwaluw

Voor het onderzoek naar gierzwaluw zijn in de periode 1 juni tot 15 juli drie veldbezoeken uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument voor de gierzwaluw (BIJ12 versie 1.0, juli 2017). De veldbezoeken vonden plaats gedurende de avondschemering, tussen 21.00 uur en 22.30. In de betreffende periode scheren groepen gierzwaluwen langs gevels van panden waarin zich nesten bevinden. De vrouwtjes die zich op het nest bevinden beantwoorden vervolgens het "gieren" van langs vliegende groepen soortgenoten. Bovendien zijn tijdens de avondschemering vaak invliegende vogels waar te nemen. Het gierzwaluwonderzoek werd grotendeels gecombineerd uitgevoerd met het vleermuisonderzoek.

Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 17 °C. De windsnelheid lag beneden de 5 Bft. en er was geen sprake van neerslag.

Tabel I. Onderzoeksinspanning per soortgroep

2019		april	mei	juni	juli	augustus	september
vleermuisen	tijdstip			2 x avond		2 x avond	
	datum			3 juni en 3 juli		26 augustus en 16 september	
	functie			zomerverblijf & kraamverblijf		paar/baltsverblijf	
huismus	tijdstip	2 x overdag					
	datum	5 april en 23 april					
	functie	territorium					
gierzwaluw	tijdstip			3 x avond			
	datum			3 juni, 17 juni en 3 juli			
	functie			Nestlocaties			
kleine marterachtigen	tijdstip	1 veldbezoek	7 weken onderzoek met cameraval gecombineerd met jigglers en mostellavallen 4 veldbezoeken				
	datum	5 april 2019	23 april, 6 en 22 mei				
	functie	plaatsen	zichtwaarnemingen				

	cameraval- len en mostella- vallen	volwassen en juveniele individuen deellocatie C	
--	---	--	--

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Marterachtigen

De onderzoekslocatie bevat potentieel geschikte rustplaatsen van de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter. Bunzing, wezel en hermelijn gebruiken oude hopen (van muizen, mollen, konijnen, vossen en dassen), takkenhopen, stenenstapels en holle bomen als rustplaats. De steenmarter komt vooral voor in parklandschap en bij gebouwen, waar hij zijn verblijfplaatsen in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes kan hebben. Deze soorten hebben binnen hun territorium verscheidene rustplaatsen. Voor deze soorten geldt geen vrijstelling van de Wet natuurbescherming; de verblijfplaatsen zijn het gehele jaar beschermd. De steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn zijn tijdens de onderzoeksinspanning met de wild-camera en mostelaval niet waargenomen ondanks het geschikte habitat op de onderzoekslocatie. Op basis van deze gegevens is uit te sluiten dat de bunzing, de steenmarter, de wezel of de hermelijn op de onderzoekslocatie één of meer voortplantings- of rustplaatsen hebben.

5.2 Overige zoogdieren

Op de camerabeelden geplaatst aan de Vimmerik 33 waren wel diverse bosmuizen, spitsmuizen, egels, een vos, konijnen en vogels (o.a. merel en roodborst) te zien. Deze genoemde soorten zoogdieren zijn echter niet strikt beschermd onder de Wet natuurbescherming, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Voor deze soorten geldt echter wel de zorgplicht.

5.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen binnen de onderzoekslocatie

Er zijn tijdens geen van de veldbezoeken invliegende, uitvliegende, zwermende of gevel grijpende vleermuizen waargenomen binnen de onderzoekslocatie. Wel zijn er tijdens de paarrondes kort baltzende mannetjes van gewone dwergvleermuis gehoord (sociale geluiden), maar deze hadden geen binding met de onderzoekslocatie. Deze mannetjes hebben hun verblijfplaats vermoedelijk ergens in de omgeving, maar niet op de onderzoekslocatie zelf. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat de te slopen bebouwing geen functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Verstoring van vleermuizen is op de projectlocatie dan ook niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Tijdens de veldbezoeken zijn geen invliegende, uitvliegende, zwermende of gevel grijpende vleermuizen waargenomen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Wel is een baltzende gewone dwergvleermuis in de directe omgeving waargenomen. Deze gewone dwergvleermuis vloog richting het industrieterrein achter de Vimmerik 33. Het is echter door de afstand van de onderzoekslocatie tot andere bebouwing echter uit te sluiten dat aanwezige verblijfplaatsen in de omgeving verstoring zullen ondervinden van de voorgenomen ingreep. Aanwezige bomen met holtes op Landgoed Steenenburg, die kunnen dienen als paarverblijfplaats, blijven daarnaast behouden, waardoor ook voor deze mogelijke verblijfplaatsen verstoring uit te sluiten is.

Foeragerende / passerende vleermuizen

Tijdens alle veldbezoeken zijn er binnen de onderzoekslocatie enkele (1 tot 2) foeragerende gewone dwergvleermuizen gezien en tijdens de één voorjaarsronde is daarnaast een overvliegende laatvlieger waargenomen. Tijdens één van de najaarsrondes zijn daarnaast een foeragerende gewone grootoorvleermuis, een foeragerende watervleermuis en een overvliegende rosse vleermuis waargenomen. De gewone dwergvleermuizen, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis foerageerden langs het groen. Ondanks dat een deel van het aanwezige foerageergebied zal verdwijnen is er geen sprake van aantasting van essentieel foerageergebied. Dit omdat in de omgeving meer geschikt foerageergebied voor vleermuizen voorhanden is in de vorm van watergangen, lanen en bosranden in het andere deel van het landgoed Steenenburg, welke grotendeels behouden blijven. Daarnaast zal door het uitbreiden van diverse watergangen, het omvormen van akkers en het aanleggen van nieuwe groenstructuren, nieuw geschikt foerageergebied ontstaan. Ook door compensatie zal meer geschikt foerageergebied ontstaan (zie ook rapport 9408.003 versie D1 effectenstudie deellocatie B, d.d. 12 september 2019).

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.4 Huismus

Huismussen nestelen meestal in ruimtes onder dakpannen, die zij via de dakgoot kunnen bereiken. Tijdens het gehele onderzoek zijn er geen huismussen op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving waargenomen, ondanks het geschikte habitat voor huismus op de onderzoekslocatie door de aanwezigheid van een dakpannen dak en geschikte openingen met ruimtes. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan worden uitgesloten dat de te slopen bebouwing een vaste rust- en verblijfplaats vormt voor huismus.

5.5 Gierzwaluw

Gierzwaluwen nestelen meestal in ruimtes onder dakpannen en openingen onder boeidelen. Gierzwaluwen vliegen gegroepeerd met hoge snelheden tussen de gebouwen door en vliegen daarbij plotseling ergens binnen. Tijdens de betreffende avondrondes zijn er enkele gierzwaluwen hoog boven de onderzoekslocatie waargenomen. Op de onderzoekslocatie zijn gedurende de veldbezoeken die plaatsvonden tijdens het broedseizoen geen in- of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan worden uitgesloten dat de te slopen bebouwing een vaste rust- en verblijfplaats vormt voor de gierzwaluw.

5.6 Overige broedvogels

Tijdens het veldbezoek naar de gierzwaluw is een nestelende merel in de hophaag tegen de schuur aan het zuidoosten aangetroffen. Het groen biedt daarnaast nestmogelijkheden aan broedvogels als winterkoning, groenling, roodborst, houtduif en dergelijke. De nesten van merel en deze andere soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen door werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen en vliegroutes.

Op basis van de gemaakte onderzoeksinspanning is redelijkerwijs uit te sluiten dat de onderzoekslocatie als vaste ruste- en verblijfplaats dient voor gebouwbewonende vleermuizen. Wel werden een aantal foeragerende vleermuizen aangetroffen op de onderzoekslocatie. Het ging hierbij om enkele gewone dwergvleermuizen. Het verlies van het foerageergebied aan de Vimmerik 33 betreft geen essentieel foerageergebied. Dit omdat in de omgeving meer geschikt foerageergebied voor vleermuizen voorhanden is in de vorm van watergangen, lanen en bosranden in het andere deel van het landgoed Steenenburg, welke grotendeels behouden blijven. Daarnaast zal door het uitbreiden van diverse watergangen, het omvormen van akkers en het aanleggen van nieuwe groenstructuren, nieuw geschikt foerageergebied ontstaan. Ook door compensatie zal meer geschikt foerageergebied ontstaan (zie ook rapport 9408.003 effectenstudie deellocatie B, d.d. 12 september 2019).

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente Heusden aanvullend op eerder uitgevoerde onderzoeken een aanvullend ecologisch onderzoek en effectenanalyse uitgevoerd voor Deellocatie C, Landgoed Steenenburg.

Het onderzoek op deellocatie C is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en de ontwikkeling van de High Tech Campus. De planlocatie betreft Landgoed Steenenburg, het voormalige pretpark Land van Ooit en aangrenzende agrarische percelen. De planlocatie bestaat uit bos, grasland en akkers. Daarnaast is er bebouwing in de vorm van Kasteel d'Oultremont en twee woningen binnen het plangebied aanwezig. Deellocatie C bestaat uit een woonhuis met schuren, een hoop met stenen, balken en takken en omliggend groen.

Voorgenomen ingreep

In deellocatie C zal een deel van de High Tech Campus worden gerealiseerd (zie figuur 8).

Functie onderzoekslocatie voor streng beschermde soorten

Deellocatie C biedt geen beschermde functies voor streng beschermde flora en fauna. Wel wordt deellocatie C gebruikt als foerageergebied door vleermuizen. Dit foerageergebied is echter niet essentieel. Er dient met de voorgenomen ontwikkeling wel rekening gehouden te worden met het broedseizoen van algemene soorten vogels.

Het is uitgesloten dat deellocatie C onderdeel uit maakt van het leefgebied van de bunzing, hermelijn, wezel of steenmarter. Tijdens het nader onderzoek zijn geen voortplantings- of rustplaatsen van deze soorten aangetroffen. Daarnaast zijn in de bebouwing geen verblijfplaatsen van vleermuizen, huismus of gierzwaluw aangetroffen.

Conclusie

Gelet op de gevonden en te verwachten ecologische waarden en de beoogde planontwikkeling is de verwachting dat het plan onder deze condities uitvoerbaar is.

Vervolgstappen

Deze rapportage vormt slechts een gedeelte van de benodigde onderzoeken en effectenanalyses van Landgoed Steenenburg. Vervolgstappen die naast deze rapportage noodzakelijk zijn;

- Opstellen mitigatieplan
- Afstemmen mitigatieplan
- Aanvragen ontheffingen
- Opstellen ecologische werkprotocollen deellocatie A, B en C

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Gemeente Heusden (2018). Bestemmingsplan Steenenburg, voorontwerp. (NL.IMRO.0797.steenenburg-VO01)
- Hout, M. van der (2009). Drunen - Poort van Heusden. Vleermuizenonderzoek. BILAN, Heusden.
- Janssen, N. (2019). Rapportage quickscan flora en fauna Vimmerik 33 te Nieuwkuijk. Econsultancy, Boxmeer.
- Limpens H., Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; <https://ndff-ecogrid.nl>, zoekgebied Gemeente Heusden, periode 2009-2019
- Ottburg, F.G.W.A. en D.R. Lammertsma (2018). Aanwezigheid van vleermuizen in het Roze Kasteel op plan Steenenburg. Wageningen University en Research, Wageningen.
- Ottburg, *et al.* (2018). Inventarisatie naar het voorkomen van beschermde natuurwaarden op Landgoed Steenenburg. Wageningen University en Research, Wageningen.
- Ottburg, F.G.W.A. en D.R. Lammertsma. (2019). Bomeninspectie op landgoed Steenenburg. Wageningen University en Research, Wageningen.
- Van Delft, M. (2019). Boominventarisatie Landgoed Steenenburg. Gemeente Heusden, Heusden.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

